

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для проведення практичних занять,
самостійної роботи та написання контрольних робіт

з дисципліни

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*(для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання
напряму підготовки «Туризм»)*

Методичні вказівки для проведення практичних занять, самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Правове регулювання туристської діяльності» (для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки «Туризм») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т. А. Коляда. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 16 с.

Укладач: Т. А. Коляда

Рецензент: доц., к.ю.н. О. В. Харитонов

Затверджено на засіданні кафедри правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 2 від 11.10.2011 р.

Вступ

Однією з найбільш прибуткових галузей економіки в світі є туристична діяльність. Її цілком справедливо називають «феноменом XX століття», для багатьох країн вона є джерелом отримання прибутку, що стимулює економічний розвиток.

Географічне розташування України, помірний клімат, багатство історико-культурного фонду об'єктивно створюють умови для широкого розвитку туристичної діяльності. Тільки недавно в Україні зробили висновок про доцільність розвитку туризму не тільки як джерела поповнення бюджетів різних рівнів, а й як своєрідної візитної картки в світі. Цілком зрозуміло, що досягти відчутних результатів у туристичній діяльності можливо лише за її правового забезпечення.

Розпочинаючи вивчення даного курсу, необхідно мати на увазі, що предмет «Правове регулювання туристської діяльності» тісно пов'язаний з іншими юридичними дисциплінами: цивільне право, господарське право, міжнародне право.

Вивчення дисципліни «Правове регулювання туристської діяльності» у вищих навчальних закладах має важливе значення в загальній системі підготовки майбутніх спеціалістів. Цей предмет розвиває загальну правову культуру, дає глибокі знання прикладного характеру, які стануть у нагоді кожному фахівцю в галузі туризму.

Цьому сприяють лекції викладачів, робота на семінарських заняттях, індивідуальна робота зі студентом, вивчення наукових праць, нормативно-правових актів, написання рефератів та контрольних робіт. Методика вивчення цієї дисципліни передбачає співробітництво й взаєморозуміння між студентом і викладачем, розвиток у студентів аналітичного мислення, вміння співставляти фактичний і теоретичний матеріал, робити самостійні висновки, прогнози та рекомендації.

Поточний контроль засвоєння знань студентами здійснюється на кожному семінарському занятті у формі усного опитування, тестування, заслуховування й обговорення реферативних повідомлень.

Заключним етапом вивчення предмета “Правове регулювання туристської діяльності» у повному обсязі є залік, мета якого полягає у перевірці знань та вмінь, набутих студентами.

Запропоновані методичні вказівки зорієнтовані в допомогу студентам щодо надання базової інформації за основним напрямом правової підготовки фахівців у галузі туризму.

Змістовий модуль 1

Правове регулювання відносин у сфері туризму

Тема 1. Державне регулювання туристської діяльності в Україні та за кордоном

План лекції :

1. Державне регулювання туристської діяльності.
2. Правовий статус державних органів з регулювання туризму в Україні.
3. Класифікація нормативно-правових актів, що регламентують діяльність у сфері туризму.
4. Міжнародно-правове регулювання туристської діяльності: класифікація нормативно-правових актів.
5. Правовий статус міжнародних організацій в галузі туризму.

Тема 2. Цивільно-правові зобов'язання та договори

План лекції:

1. Цивільно-правове зобов'язання: поняття, підстави виникнення, сторони.
2. Загальні положення про договір.
3. Особливості укладення договорів при здійсненні туристської діяльності.

Тема 3. Туристські формальності.

Порядок виїзду українських громадян за кордон

План лекції:

1. Поняття, зміст та особливості туристських формальностей.
2. Порядок оформлення документів для виїзду громадян України за кордон.
3. Візові формальності.
4. Митні та валютні формальності
5. Санітарні формальності.

Змістовий модуль 2.

Підприємницьке право

Тема 1. Правове регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму

План лекції:

1. Поняття та види підприємницької діяльності. Ознаки та принципи підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності.
2. Порядок створення, реєстрації та ліквідації туристських підприємств.
3. Ліцензування туристичної діяльності.
4. Ліцензійні умови туроператорської діяльності.
5. Турагентська діяльність та особливості її здійснення.

Тема 2. Правові аспекти захисту прав суб'єктів туристської діяльності

План лекції:

1. Правове регулювання спорів між суб'єктами туристської діяльності.
2. Правове регулювання безпеки туризму.
3. Страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок.

Тема 3. Організаційно-правові питання з трудових відносин у туристській діяльності

План лекції:

1. Зайнятість населення. Форми зайнятості.
2. Трудові відносини в Україні. Кодекс законів про працю.
3. Трудовий договір.

Тема 4. Юридична відповідальність за порушення у сфері підприємницької діяльності

План лекції:

1. Поняття та види юридичної відповідальності.
2. Господарсько-правова відповідальність.
3. Цивільно-правова відповідальність.

**Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни
«Правове регулювання туристської діяльності» для студентів денної
та заочної форми навчання**

***Змістовий модуль 1
Правове регулювання відносин у сфері туризму***

Тема 1. Законодавчі акти України в сфері туризму

План практичного заняття :

1. Поняття туристичної діяльності держави. Туристичні ресурси України. Унікальні туристичні ресурси.
2. Форми та види туризму.
3. Правовідносини, що виникають при здійсненні туристичної діяльності. Суб'єкти цих правовідносин.
4. Порядок видачі дозволів на здійснення туристичного супроводу фахівцями туристичного супроводу.
5. Кваліфікаційні вимоги для екскурсоводів.
6. Кваліфікаційні вимоги для гідів-перекладачів.
7. Правовий статус та повноваження державних органів по регулюванню туризму в Україні. (Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування в галузі туризму).
8. Повноваження Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади в галузі туризму.
9. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держаних адміністрацій, виконавчих органів місцевого самоврядування в галузі туризму.
10. Державні програми розвитку туризму.

Тематика рефератів:

1. Міністерство культури України.
2. Державне агентство України з туризму та курортів.

Тема 2. Правовий режим міжнародної туристичної діяльності.

Міжнародні нормативні акти

План практичного заняття:

1. Міжнародно-правове регулювання туристської діяльності: класифікація нормативно-правових актів.
2. Правовий статус міжнародних організацій в галузі туризму.

Тематика рефератів:

1. Статут Всесвітньої туристської організації (ВТО).
2. Хартія туризму та Кодекс туриста.
3. Гаагзьська декларація з туризму.
4. Документ Акапулько.
5. Балійська декларація з туризму.
6. Осакська декларація тисячоліття.
8. Сеульська декларація «Мир та туризм».

Тема 3. Цивільно-правові зобов'язання та договори

План практичного заняття:

1. Цивільно-правове зобов'язання: поняття, підстави виникнення, сторони.
2. Припинення зобов'язання, відповідальність за невиконання зобов'язань.
3. Загальні положення про договір.
4. Договір на туристичне обслуговування (договір з туристом), який укладається між туроператором та туристом.
2. Договір на туристичне обслуговування (договір з туристом), який укладається між турагентом та туристом.
3. Агентський договір, який укладається між туроператором та турагентом.
4. Договір на реалізацію готельних послуг, який укладається між готелем (засобом розміщення) і туроператором.
5. Договір на екскурсійне обслуговування.
6. Ваучер.

Тематика рефератів:

1. Міжнародні стандарти туристсько-екскурсійних послуг та обслуговування.
2. Міжнародне співробітництво в галузі туризму.
3. Основні положення Закону України «Про міжнародні договори України».

Тема 4. Туристські формальності.

Порядок виїзду українських громадян за кордон

План практичного заняття:

1. Поняття, зміст та особливості туристських формальностей.
2. У чому полягає специфіка приписів щодо паспортних формальностей?
3. Порядок оформлення документів для виїзду громадян України за кордон. Обмеження щодо виїзду за кордон громадян України.
4. Візові формальності.
5. Митні та валютні формальності
6. Санітарні формальності.

Тематика рефератів:

1. Порядок організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення.
2. Проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України.

Змістовий модуль 2

Підприємницьке право

Тема 1. Правове регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму

План практичного заняття:

1. Поняття та види підприємницької діяльності. Ознаки та принципи підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності.
2. Державна реєстрація юридичних та фізичних осіб – підприємців.
3. Ліцензування туристичної діяльності.
4. Ліцензійні умови туроператорської діяльності.

5. Турагентська діяльність та особливості її здійснення.
6. Сертифікація та стандартизація у сфері туристичної діяльності.
7. Контроль за додержанням ліцензійних умов.
8. Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності.

Тема 2. Правові аспекти захисту прав суб'єктів туристської діяльності

План практичного заняття:

1. Правове регулювання спорів між суб'єктами туристської діяльності.
2. Захист прав споживачів туристичних послуг .
3. Захист інтересів українських туристів за межами України.
4. Правове регулювання безпеки туризму.
5. Фінансове забезпечення відповідальності туроператора та турагента.
6. Страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок.
7. Правоохоронні органи як суб'єкт захисту прав суб'єктів туристської діяльності.

Тема 3. Організаційно-правові питання з трудових відносин у туристській діяльності

План практичного заняття:

1. Зайнятість населення. Форми занятості.
2. Трудові відносини в Україні. Кодекс законів про працю.
3. Трудовий договір. Сторони трудового договору. Види трудових договорів. Порядок укладення та розірвання трудових договорів.

Тема 4. Юридична відповідальність за порушення у сфері підприємницької діяльності

План практичного заняття :

1. Поняття та види юридичної відповідальності.
2. Господарсько-правова відповідальність.
3. Цивільно-правова відповідальність.

Тема 5. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

План практичного заняття:

1. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності.
2. Система нормативно-правових актів про зовнішньоекономічну діяльність.
3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
4. Правовий режим зовнішньоекономічної діяльності.
5. Зовнішньоекономічний договір.

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з дисципліни

«Правове регулювання туристської діяльності»

для студентів заочної форми навчання

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу «Правове регулювання туристської діяльності», а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство.

Контрольна робота повинна бути виконана за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

- 1 - перший варіант; 2 - другий варіант;
- 3 - третій варіант;0 - десятий варіант.

Заміна варіантів не допускається

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу «Правове регулювання туристської діяльності».

Починаючи працювати над завданнями, треба передусім уважно вивчити відповідний матеріал в навчальній літературі, ознайомитися з відповідними нормативними актами.

Завдання повинні являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, повинні містити посилання на відповідні нормативні акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані.

Наприкінці контрольної необхідно розмістити список використаної літератури.

Загальний обсяг роботи повинен становити 20-24 аркушів.

ВАРІАНТ 1

1. Манільська декларація з мирового туризму. Її основні положення і значення для розвитку туристичної галузі у світі.
2. Паспортні формальності.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 2

1. Основні положення статуту ВТО.
2. Візові формальності.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 3

1. Гаагзьська декларація з туризму. Її основні положення і значення для розвитку туристичної галузі у світі.
2. Митні та валютні формальності.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 4

1. Балійська декларація з туризму. Її основні положення і значення для розвитку туристичної галузі у світі.
2. Санітарні формальності.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 5

1. Осакська декларація тисячоліття. Її основні положення і значення для розвитку туристичної галузі у світі.
2. Страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 6

1. Сеульська декларація «Мир та туризм».
2. Безпека в галузі туризму.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 7

1. Документ Акапулько.
2. Фінансове забезпечення відповідальності туроператора та турагента.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 8

1. Хартія туризма. Кодекс туриста.
2. Ліцензійні умови провадження туроператорської (турагентської) діяльності.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 9

1. Міжнародні організації в галузі туризму.
2. Порядок організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

ВАРІАНТ 10

1. Монреальська декларація «К гуманному и соціальному видению туризма».
2. Сертифікація та стандартизація у сфері туристичної діяльності.
3. Підготувати опис та зразки документів, що подаються для державної реєстрації туроператора (турагента).

Список рекомендованих джерел:

1. Гнатюк М.Р. Закон України «Про туризм»: постатейний коментар.- К.:Вид. Дім «Ін Юре»,2006.-196с.
2. Фурса С.Я. Поїздки за кордон: працевлаштування, туризм, візові документи.-К.,2006.-97с.
3. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно-практическое пособие. - К.: 2004.
4. Туристична діяльність в Україні: нормативно-правове регулювання. -К.: 2006.
5. Нормативно-правові акти України з питань туризму. - К.:2004.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р.
8. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. зі змінами та доповненнями.
9. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991р. зі змінами та доповненнями.
10. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. в редакції Закона України від 18.11.2003 р.
11. Закон України «Про ліцензування деяких видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. зі змінами та доповненнями.
12. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003 р.
13. Постанова КМУ «Про правила в'їзду іноземців в Україну, їх виїзду з України та транзитного проїзду через її територію» від 29.12.95 р. № 1047 зі змінами та доповненнями.
14. Постанова КМУ « Про затвердження Порядку організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення від 21.12.2005 р. № 1251.
15. Постанова КМУ «Про введення нового порядку оформлення візових документів для в'їзду в Україну від 20.02.1999 р. № 227 зі змінами та доповненнями.

16. Ліцензійні умови здійснення туроператорської та турагентської діяльності, затверджені наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства культури і туризму України від 11.09.2007 р. № 111/55.

17. Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-97, затверджений наказом Держстандрта України від 30.12.1997 р. № 822 зі змінами та доповненнями.

18. Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності, затверджена наказом Державної туристичної адміністрації та Держкомстата України від 12.11.2003 р. № 142\ 394.

19. Правила проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України, затверджені наказом Міністерства освіти України від 06.04.1996 р. № 96.

20. Правила обов'язкової сертифікації послуг харчування, затверджені наказом Державного комітету України з стандартизації, метрології та сертифікації від 27.01.1999 р. № 37.

21. Правила обов'язкової сертифікації послуг розміщення, затверджені наказом Державного комітету України з стандартизації, метрології та сертифікації від 27.01.1999 р. № 37.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки
для проведення практичних занять,
самостійної роботи та написання контрольних робіт
з дисципліни

«Правове регулювання туристської діяльності»

(для студентів 4 курсу денної та заочної форм навчання
напряму підготовки «Туризм»)

Укладач **КОЛЯДА** Тетяна Анатоліївна

Відповідальний за випуск *І. І. Килимник*

Редактор *З. І. Зайцева*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2011, поз. 381 М

Підп. до друку 28.10.2011 р.

Формат 60×84/16

Друк на ризографі.

Ум. друк. арк. 0,7

Зам. №

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4064 від 12.05.2011 р.